

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Стоматологічний факультет
Кафедра стоматології дитячого віку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан стоматологічного факультету
д.мед.н., проф. Костенко Є.Я.

«24» серпня 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФІЛАКТИКА СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»
для інтернатури

напрямок підготовки:	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність:	221 «Стоматологія»
спеціалізація:	«Дитяча стоматологія»
факультет:	стоматологічний

Ужгород - 2021

Робоча програма «Профілактика стоматологічних захворювань» для лікарів-інтернів стоматологічного факультету за напрямком підготовки : 22 - «Охорона здоров'я», спеціальністю 221 «Стоматологія», - 15 с.

Розробники: **Клітинська О.В.**, завідувач кафедрою стоматології дитячого віку, д.мед.н., професор; **Васько А.А.** к.мед.н., доцент кафедри стоматології дитячого віку, **Шеверя С.М.** ст. викладач кафедри стоматології дитячого віку.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри стоматології дитячого віку

Протокол від «21» червня 2021 року № 11

Завідувач кафедрою стоматології дитячого віку,

професор, д.мед.н.

проф.Клітинська О.В.

Схвалено методичною комісією стоматологічного факультету за напрямом підготовки 221 «Стоматологія»

Протокол від «23» червня 2021 року № 10

Голова методичної комісії

стоматологічного факультету

проф. Клітинська О.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», наказу МОЗ України № 291 від 19.09.96 р., «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників медичних і фармацевтичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації» спеціалізація інтернів є обов'язковою формою післядипломної освіти з присвоєнням після закінчення кваліфікації «лікар-спеціаліст».

Спеціалізація (інтернатура) – це оволодіння лікарем однією з передбачених номенклатурою лікарських спеціальностей, затверджених наказом МОЗ України №81 від 23.02.2005 р. «Перелік спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випускників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, медичних факультетів університетів». Підготовка в інтернатурі проводиться за типовим навчальним планом і програмою, які затверджуються Міністерством охорони здоров'я України.

Головною метою інтернатури для стоматологів є підвищення рівня практичної підготовки випускників, їхньої професійної готовності до самостійної лікарської діяльності за базовим фахом «Стоматологія».

Підготовка лікарів-інтернів на кафедрі стоматології дитячого віку проводиться як частина навчання інтернатури — очного циклу

На практичних заняттях удосконалюються методи діагностики, передбачене засвоєння методики роботи новими матеріалами з використанням сучасних технологій, вивчаються та застосовуються «Критерії медико-економічної оцінки надання стоматологічної допомоги на I, II, та III рівнях» (наказ МОЗ України №507 від 28.12.2002 р.). Державний реєстр лікарських засобів, дозволених до застосування у медичній практиці, доповнений переліком матеріалів і засобів, які використовуються у стоматології. Інтерни залучаються до науково-практичної роботи з використанням особистого досвіду та спеціальної літератури; беруть участь у роботі науково-практичних конференцій, міських, обласних, міжнародних семінарів, працюють з літературою.

На клінічних базах навчання інтерни ведуть прийом хворих, удосконалюють професійну майстерність, упроваджують сучасні методи діагностики, лікування та профілактики в практичну лікарську діяльність, керуються наказом № 566 від 23.11.2004 р. «Про затвердження Протоколів надання медичної допомоги за спеціальностями «ортопедична стоматологія», «терапевтична стоматологія», «хірургічна стоматологія», «ортодонтія», «дитяча терапевтична стоматологія», «дитяча хірургічна стоматологія». На семінарських заняттях лікарі-інтерни на основі досвіду роботи та вивчення спеціальної літератури обговорюють актуальні проблеми діагностики, етіології та патогенезу, лікування, помилки та ускладнення, які виникають під час роботи.

Після закінчення навчання в інтернатурі лікарі-інтерни атестуються в Державних атестаційних комісіях для визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за фахом «Стоматологія». Для атестації на визначення знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста до комісії за 2 тижні до початку її засідання подаються такі матеріали: відомості про складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 3.Стоматологія», характеристика від адміністрації базового закладу охорони здоров'я, в якому інтерн стажувався, із зазначеними відомостями про виконання навчального плану і програми з оцінкою професійної діяльності та якісних показників практичної роботи, атестаційний листок, індивідуальний план роботи, щоденник обліку роботи, фотографії розміром 3х4 см., залікова книжка.

Лікарям-інтернам, які виконали навчальний план і програму, склали ліцензійний інтегрований іспит «Крок 3. Стоматологія», одержали позитивні оцінки на Державній атестації, видається сертифікат установленого зразка про присвоєння звання «лікар-спеціаліст» за фахом «Стоматологія».

Мета і завдання навчальної дисципліни

Основна мета навчальної дисципліни є поглиблення теоретичних знань та напрацювання сталих практичних навичок зі спеціальності дитяча терапевтична стоматологія у лікарів-інтернів спеціальності «Стоматологія». Основні аспекти в частині теоретичної підготовки робляться на диференційну діагностику найпоширеніших та рідкісних стоматологічних захворювань та на впровадження сучасних лікувально-діагностичних і профілактичних технологій в практику лікаря - стоматолога.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Дитяча стоматологія» на інтернатурі є:

- закріплення та вдосконалення напрацьованих практичних навичок в частині пофілактыки основних стоматологічних захворювань;
- опанування новітніми профілактичними лікувально-діагностичними технологіям, які дозволено використовувати в роботі лікаря-стоматолога;
- застосування на практиці заходів профілактики стоматологічних захворювань серед дитячого населення;

Набуті таким чином знання і уміння лікарі-інтерни зможуть в подальшому використовувати в практичній роботі з пацієнтами.

В результаті вивчення навчальної дисципліни лікарі-стоматологи-інтерни повинні знати:

- морально-етичні та деонтологічні основи професійної лікаря-стоматолога;

- основи застосування сучасних профілактичних технологій в практичній діяльності стоматолога;
- сучасні методи профілактики найпоширеніших стоматологічних захворювань, які зустрічаються в практиці стоматолога;
- основи організації стоматологічної допомоги в Україні;
- сучасні методи екзогенної профілактики стоматологічних захворювань та використання їх в практичній діяльності стоматолога;
- особливості проведення основними стоматологічними маніпуляцій у пацієнтів із наявними супутніми захворюваннями основних органів і систем (серцево-судинної системи, дихальної системи, видільної системи, нервової системи, алергічними, пухлинними та ідіопатичними захворюваннями);
- сучасні правила норми і правила асептики і антисептики, контролю стерилізації на стоматологічному прийомі.

Лікарі-стоматологи-інтерни повинні уміти:

- проводити психологічну підготовку пацієнта до стоматологічного прийому;
- проводити діагностику, диференційну діагностику та лікування карієсу та некарієзних уражень твердих тканини зуба;
- проводити діагностику, диференційну діагностику та лікування ускладнень карієсу;
- проводити діагностику, диференційну діагностику та лікування захворювань пародонта ;
- проводити діагностику, диференційну діагностику та лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота;

Навчальна програма для лікарів-інтернів за спеціальністю «Стоматологія»

Дисципліна

«Профілактика стоматологічних захворювань»

Всього годин : 144

(лекції – 8 годин, семінарські -2, практичні заняття – 96, самостійна робота - 38 год.)

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин					Види контролю
	Всього	Аудиторних			Самостійна робота	
		Лекцій	Семінарське	Практичних		
Годин	144	8	2	96	38	залік

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Екзогенна профілактика основних стоматологічних захворювань	2
2	Комплексна програма заходів щодо посилення профілактики стоматологічних захворювань та зміцнення здоров'я населення Закарпаття. Основи диспансеризації.	2
3	Мотиваційні аспекти до проведення індивідуальної гігієни порожнини рота в різні вікові періоди.	2
4	Методи і засоби профілактики зубо-щелепних аномалій та деформацій у різні вікові періоди.	2
Всього		8

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Основи мотивації дітей до проведення щоденної гігієни порожнини рота	1
2	Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, механізм дії, методика застосування.	1
Всього		2

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Комплексна програма профілактики. Організації планової санації. Принципи і методи проведення санації. Порівняльна цінність загальної дворазової санації, залежно від ступеню активності карієсу.	6,0
2	Санітарно-просвітня робота серед населення. Диспансеризація. Практичне впровадження стоматологічної диспансеризації населення та її ефективність.	6,0
3	Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Епідеміологічне дослідження в стоматології, методи та облікові форми.	6,0
4	Розвиток тимчасових та постійних зубів. Чинники, що впливають на формування та мінералізацію твердих тканин. Тестування до розділу “Організація профілактики стоматологічних захворювань”	6,0
5	Карієсогенні фактори в порожнині рота. Способи їх виявлення та усунення. Роль мікрофлори порожнини рота та фактори захисту в розвитку карієсу та	6,0

	захворювання пародонта.	
6	Гомеостаз зуба після прорізування. Резистентність емалі зуба до каріозного ушкодження. Вплив на процеси формування, мінералізації і дозрівання емалі з метою профілактики карієсу.	4,0
7	Ендогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, механізм дії, методика застосування.	6,0
8	Екзогенна профілактика карієсу зубів у дітей. Показання, засоби, механізм дії, методика застосування. Тестування до розділу “Обґрунтування методу профілактики стоматологічних захворювань”	6,0
9	Герметизація фігур як метод профілактики карієсу зубів.	4,0
10	Етіологія і патогенез карієсу зубів. Класифікація карієсу.	6,0
11	Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування зубів. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	4,0
12	Сучасні методи лікування некаріозних уражень зубів, профілактика , методи попередження виникнення. Тестування до розділу “Карієс та некаріозні ураження зубів”	6,0
13	Методи обстеження хворих з патологією тканин пародонта. Інструментальне обстеження. Визначення гігієнічних та пародонтологічних індексів, методика проведення та схема розрахунків. Лабораторні методи обстеження . Інтерпретація показників. Критерії постановки та формулювання діагнозу.	4,0
14	Клініка, діагностика катарального та гіпертрофічного гінгівіту і папіліту Особливості лікування. Профілактика.	6,0
15	Клініка, діагностика виразкового гінгівіту. Особливості лікування. Профілактика.	6,0
16	Профілактика зубо-щелепних аномалій у дітей. Структурні і функціональні зміни зубо-щелепної системи у дітей з дефектами зубних рядів. Профілактичне протезування зубо-щелепних аномалій та	4,0

	лікування у дітей. Тестування до розділу “Захворювання пародонта та їх профілактика”	
17	Методи гігієнічного догляду за порожниною рота. Індивідуальна гігієна порожнини рота засобами продукції «Curaprox»(Швейцарія).	4,0
18	Медикаментозна профілактика матеріалами фірми «VOCO» . Характеристика засобів продукції фірми «VOCO» для місцевої профілактики карієсу, призначення та способи їх використання.	4,0
19	Підсумкове контрольне заняття	2,0
Всього		96

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Гігієна порожнини рота як основа профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.	4
2	Комплексна система профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Основні етапи впровадження та організаційні принципи. Підготовка, складання програми. Критерії оцінки ефективності програми комплексної системи профілактики.	4
3	Основи організації санітарно-просвітня робота серед населення. Диспансеризація. Практичне впровадження стоматологічної диспансеризації населення та її ефективність.	4
4	Сучасні методи лікування основних стоматологічних захворювань, методи попередження виникнення.	4
5	Вікові аспекти етапів ортодонтчного лікування. Особливості клініки, лікування та профілактики патології	6

	прикусу в різні вікові періоди.	
6	Особливості планування заходів профілактики карієсу зубів на різних територіях.	4
7	Національні програми профілактики стоматологічних захворювань Західної та Центральної Європи. Досвід Скандинавських країн.	4
8	Роботи І.П. Горзова з проблеми профілактики карієсу зубів на Закарпатті	4
9	Наукові і програмні розробки під авторством А.І. Рибаківа, П.А. Леуса та С.Б. Улітовського з проблем профілактики карієсу зубів на теренах СРСР та СНД.	4
	Всього	38

Методи навчання

Видами навчальної діяльності лікарів-інтернів згідно із навчальним планом є:

- а) лекції
- б) практичні заняття
- в) семінари
- г) самостійна робота

Методи контролю

Поточна навчальна діяльність лікарів-інтернів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача із інтернами. Для оцінювання рівня підготовки лікарів-інтернів зі сторони викладача проводиться контроль оволодіння практичними навичками, усне опитування, розв'язування тестових завдань.

Методики оцінювання поточної навчальної діяльності

Теоретичні знання :

1. Тестовий контроль
2. Індивідуальне усне опитування
3. Вирішення ситуаційних задач.
4. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні завдання

1. Індивідуальний контроль практичних навичок на клінічному прийомі.

Методики проведення підсумкового контролю

1. Індивідуальне усне опитування

2. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на клінічному прийомі.

Методичне забезпечення

Методичні вказівки і розробки для підготовки до практичних занять, методичні вказівки і розробки для підготовки до самостійної роботи, плакати, таблиці, схеми, моделі щелеп, демонстраційні набори стоматологічних матеріалів.

Оцінювання - це один із завершальних етапів навчальної діяльності та визначення успішності навчання. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за модулі, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Поточну навчальну діяльність лікарів-інтернів контролюють на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей. Рекомендовані до застосування такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль (машинний та безмашинний), розв'язування ситуаційних задач, контроль практичних навичок, зокрема - уміння правильно виконувати стоматологічні маніпуляції на фантомах.

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за ***4-ри бальною (традиційною) шкалою*** з використанням прийнятих у ВНЗ та затверджених цикловою медичною комісією критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі таким чином, щоб кількість балів за оцінку «задовільно» складала 50-60% від кількості балів за оцінку «відмінно». Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначається кількістю тем в модулі.

Максимальна кількість балів, яку може набрати інтерн за поточну діяльність при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати інтерн при вивченні модуля, для допуску до підсумкового модульного контролю вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Самостійна робота лікарів-інтернів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. До підсумкового модульного контролю допускаються лікарі-інтерни, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, *не меншу за мінімальну*. Лікарю-інтерну, який з поважних причин мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Підсумковий контроль проводиться у формі підсумкового заняття, за результатом якого ставиться оцінка

Рекомендована література

Базова:

1. Хоменко Л.О., Остапко О.І., Кононович О.Ф. і співав. Терапевтична стоматологія дитячого віку.-Підручник.-К.:Книга плюс, 1999.-526 с.
2. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия: инструменты, материалы и методы. - Киев, Книга Плюс, 2002. - 261с.
3. Биденко Н.В. Стеклоиономерные цементы и их применение в стоматологии, Киев, Книга Плюс, 2003, 144 с.
4. Данилевський М.Ф. та співавт. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс), Львів, "Світ", 1993. - 184 с.
5. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота, Київ, Здоров'я, 408 с.
6. Виноградова Т.Ф. Терапевтическая стоматология детского возраста, М.: Медицина, 1987, 524 с.

Додаткова

1. 1. Терапевтическая стоматология под ред. Е.В. Боровского, М.Медицина, 1998, 510. с.
2. Лукиных Л.М. Кариес зубов. Н. Новгород, НГМА, 1999. - 186 с.
3. Леманн К.М., Хэльвиг Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии (под ред. Абакарова С.И. и др., пер. с нем.), 1999, - 262 с.
4. Беляев А.Ф., Иванов С.Ю., Лепилин А.В., Рабинович С.А. Обезболивание в условиях стоматологической поликлиники. – М.: ГОУ ВУНМЦ МЗ РФ, 2002. – 144 с.
5. Кононенко Ю.Г. Местное обезболивание в стоматологии: Пособие для студентов стоматологич. фак., врачей-интернов/ Ю.Г. Кононенко, Н.М. Рожко, Г.П. Рузин. – К.: Кн. Плюс, 2001. – 319 с.
6. Хоменко Л.А., Биденко Н.В., Остапко Е.И., Шматко В.И. современные средства экзогенной профилактики заболеваний полости рта.- Киев:Книга плюс, 2001.- 2008 с.
7. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев:Книга плюс, 2004.-200 с.
8. Дитяча стоматологія /За ред. Удовиської О.В.- К.:Здоров'я, 2000. – 296 с.
9. Марченко А.И., Кононович Е.Ф., Солнцева Т.А. Фармакотерапия в стоматологии.- К.: Здоровье, 1986. – 200 с.
- 10.Персин Л.С., Елизарова В.М., Дьякова С.В. Стоматология детского возраста. — Изд. 5-е, перераб. и доп. — М.: Медицина, 2003.
- 11.Заболевания периодонта. А.С. Артюшкевич. Москва. Медицинская литература 2006
- 12.Заболевания слизистой оболочки полости рта И.К. Луцкая. Москва 2006
- 13.Клиническая анатомия зубов человека И.Л. Горбунов 2006
- 14.Фантомный курс в терапевтической стоматологии. Ю.М. Максимовский.

Москва 2005

- 15.Терапевтическая стоматология. Учебник в 3 частях. Под ред. проф. Г.М. Барера. Москва 2005
- 16.Практическая терапевтическая стоматология. А.И. Николаева, Л.М. Цепов Москва 2007
- 17.Терапевтическая стоматология детского возраста. Под редакцией проф. Л.А. Хоменко, Киев,2007
- 18.Терапевтическая стоматология. Национальное руководство. Под редакцией проф. Л.А. Дмитриевой, проф. Ю.М. Максимовского, Москва, 2009
- 19.Клиническая эндодонтия. Е.В. Боровский. Москва 2007
- 20.Актуальные вопросы модернизации и повышения качества высшего стоматологического образования в России. Под ред. Академика РАМН, профессора Н.Д. Ющука. Москва 2006
- 21.Атлас по гистологии, цитологии и эмбриологии. С.Л. Кузнецов, Н.Н. Мушкамбаров, В.Л. Горячкина, Москва 2006
- 22.Профилактика стоматологических заболеваний. В.К. Леонтьев, Г.Н. Пахомов, Москва 2006
- 23.Атлас по стоматологическим заболеваниям у детей. Т.Ф. Виноградова, Москва 2007